

MEGAFON
PROJEKT

Javne tribine o aktivizmu, medijima, toleranciji, okolišu

Radionice novinarstva i medijske pismenosti

Video serijal o pravima, mogućnostima i potrebama mladih

Tiskana publikacija TRIS za generacije treće životne dobi

Naslovna Politika Gospodarstvo Kultura Intervjui Scena Komentari Ekologija Reportaže Izdvojeno Ljudi Portreti Voda Zdravlje

DJELOMIČNO SUNČANO I RAZMJERNO VJETROVITO

Unosan posao:**Milijunski profiti i sve jači igrači na dinamičnom tržištu****proizvodnje struje iz vjetroelektrana**

Foto: WMD, VE Katuni

Aleksandar Tešić • 07/12/2022 u 18:09 •

Sviđa mi se

Proizvodnja struje iz energije vjetra unosan je posao. Godinama u statusu povlaštenih proizvođača u sustavu državnih poticaja odnosno povlaštenih otkupnih cijena donedavno značajno viših od tržišnih, proizvođači struje iz vjetroelektrana bilježe ogromne prihode i dobit. Profit od energije vjetra na ovdašnjem dinamičnom tržištu na kojem se iskristaliziralo nekoliko najjačih igrača, ubire relativno mali broj kompanija, domaćih i stranih, među kojima pojedine upravljaju sa više vjetroelektrana. Svaka od tih vjetroelektrana registrirana je kao zasebno društvo sa ograničenom odgovornošću, najčešće u sastavu veće grupacije. Kapitalno intenzivna djelatnost proizvodnje struje iz energije vjetra nema naročitu potrebu za radnom snagom, pa vjetroelektrane uglavnom imaju po jednog zaposlenog, obično direktora. Koncentrirane su zasad u pet priobalnih županija, a po broju i instaliranoj snazi, prednjači Šibensko-kninska.

Prema **Mjesečnom izvještaju o proizvodnji vjetroelektrana u Hrvatskoj**, dokumentu što ga iz mjeseca u mjesec objavljuje **Hrvatski operater prijenosnog sustava (HOPS)**, u studenom 2022. godine je u Hrvatskoj u redovnom pogonu bilo 25 vjetroelektrana, s ukupno instaliranom snagom od 834,15 megavata (MW), a u probnom pogonu bila je još jedna, ukupne instalirane snage od 156 MW. Najviše vjetroelektrana, njih devet, razasuto je po brdima i platoima Šibensko-kninske županije koja je već gotovo iscrpila predviđene prostorne kapacitete za eksploataciju energije vjetra, sedam ih je u Zadarskoj, šest u Splitsko-dalmatinskoj, po dvije u Dubrovačko-neretvanskoj i Ličko-senjskoj županiji. Jedna od te dvije u Ličko-senjskoj ujedno je i najveća vjetroelektrana u Hrvatskoj. Postrojenje od 39 vjetroturbina pojedinačne snage od četiri megavata odnosno ukupnom snagom vjetroparka od 156 MW i godišnjom proizvodnjom 530 milijuna kilovatsati električne energije, izgrađeno je iznad po buri poznatog Senja i pušteno u probni rad potkraj prošle godine. Formalni vlasnik te vjetroelektrane je dioničko društvo **Energija projekt** iz Senja u kojem većinski paket od 76 posto ima **Norinco**, jedna od pet najvećih kineskih industrijskih kompanija koja je u unosan posao u Senju uložila 230 milijuna eura. Preostalih 24 posto upisano je na ime **Ane Džombić**, supruge **Aleksandra Džombića**, bivšeg policajca, nekadašnjeg MMA borca i javnosti relativno nepoznatog

biznismena koji je do prije koju godinu bio stopostotni vlasnik senjskog projekta. Džombići su kontrolni paket Kinezima prodali 2017. godine i zaradili na tome 32 milijuna eura.

Foto: Vlada RH, oremijer pušta u probni rad VE Senj

Kada proradi u redovnom pogonu, senjska vjetroelektrana, proizvodnih kapaciteta najvećih u Hrvatskoj, osiguravat će svojim vlasnicima iznimno visoke prihode i dobit. U kojoj je mjeri proizvodnja struje iz energije vjetra unosan posao, lako je utvrditi iz bilance poduzeća **C.E.M.P.** sa sjedištem u zagrebačkom predgrađu Donji Stupnik, koje unatoč ozbiljnim optužbama za sudjelovanje u gospodarskom kriminalu odnosno korupciji, uspješno pretvara milijune kilovatsati električne energije u milijune kuna. Ta firma, u vlasništvu grupacije **Lager** iz Posušja u Bosni i Hercegovini, upravlja najpoznatijom i do jučer najvećom vjetroelektranom u Hrvatskoj, na platou Krš Pađene u općini Ervenik nedaleko Knina, sa 48 vjetroturbina instalirane snage 144 megavata. Prema podacima servisa Poslovna Hrvatska, tvrtka koja upravlja vjetroelektranom Krš Pađene ostvarila je lani nešto više od 344 milijuna kuna prihoda i dobit od gotovo stotinu milijuna, dok se njezin vlasnik **Milenko Bašić** u svojoj Hercegovini krije od hrvatskog pravosuđa, a afera sa **Josipom Rimac** u jednoj od glavnih uloga, koja je nakratko zabavljala javnost, čeka sudski epilog.

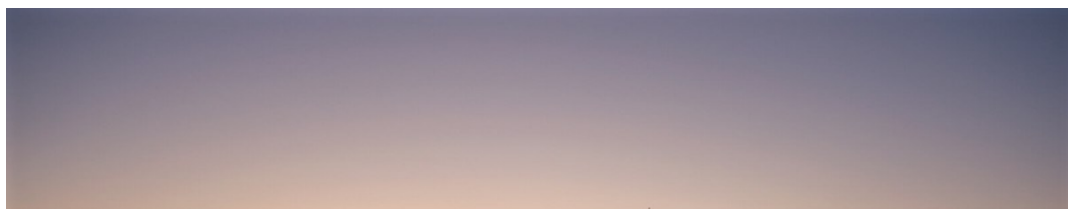

Uz kineske i hercegovačke vlasnike dvije pojedinačno najveće vjetroelektrane, na hrvatskom tržištu posluje i nekoliko jakih igrača koji u svojim portfeljima imaju više vjetroelektrana. Najveće razvojne ambicije iskazala je lani tvrtka **Professio Energija**, preuzevši od austrijskog **RP Globala** njihove vjetroelektrane Danilo u zaleđu Šibenika i Rudine u blizini Stona na Pelješcu. U svom vlasništvu i suvlasništvu Professio Energija u ovom trenutku ima pet vjetroelektrana ukupne instalirane snage 122 megavata, a do 2024. planira kod Gračaca izgraditi još jednu. Treće ovogodišnje tromjesjeće Professio Energija završila je s ukupnim konsolidiranim prihodima od 134 milijuna kuna, o čemu je u iscrpnom kvartalnom izvještaju posloводство transparentno obavijestilo ulagače, što je kao prvo hrvatsko javno dioničko društvo za razvoj, primjenu i upravljanje projektima obnovljivih izvora energije, s kotacijom na Zagrebačkoj burzi, bilo dužno učiniti. Ta javnosti manje poznata tvrtka u vlasništvu je hrvatskih mirovinskih fondova Erste Plavi, PBZ Croatia Osiguranje te Croatia Osiguranja koji su je prije par godina kupili od Dalekovoda. Na čelu tvrtke „mirovinaca“ je **Mario Klarić**, nekadašnji pomoćnik šefa uprave za razvoj Dalekovoda.

Foto: HEP, vjetroelektrana Korlat

Sa tri vjetroelektrane, kod Benkovca u Ravnim kotarima i Gračaca u Lici, Professio Energija ušla je u zajednički poslovni pothvat odnosno otkupila polovice udjela u tvrtkama **Eko** i **Velika Popina** koje je osnovao poduzetnik **Iljko Ćurić**, poznat i kao suprug **Ane Ćurković Ćurić**, kćeri nekadašnjeg direktora u **HEP-ovu Sektoru za strategiju i investicije Ante Ćurkovića** kojega su mediji svojedobno prozvali „kraljem vjetra“. Tvrtke u vlasništvu Ijka Ćurića upravljaju i vjetroelektranama kod Trilja u Splitsko-dalmatinskoj te Karina i Otrića u Zadarskoj županiji, dok u zajedničkom vlasništvu sa finskim investicijskim fondovima jedna od mnogih njegovih tvrtki gradi još dvije kod Obrovca. Najveći domaći energetska igrač **Hrvatska elektroprivreda – HEP**, pak, donedavno iz njima poznatih razloga, unatoč financijskoj isplativosti takvih projekata, nije imao potrebu ulagati u vjetroelektrane. Tomu se u stručnom radu „**Hrvatsko tržište energije proizvedene iz vjetroelektrana**“ **Instituta za javne financije**, grupa znanstvenika na čelu s **Antom Bajom**, 2018. godine čudila. Nije im bilo jasno zašto javno poduzeće nije aktivno uključeno u proizvodnju energije iz vjetroelektrana, pri čemu je cijelo vrijeme imalo obavezu otkupa električne energije, otkupljene od povlaštenih proizvođača, od **Hrvatskog operatora tržišta energije – HROTE**. HEP je u međuvremenu kod Benkovca pustio u rad vjetroelektranu Korlat, pohvalivši se lani kako postrojenje nema status povlaštenog proizvođača i prva je nova vjetroelektrana koja struju proizvodi bez državnih poticaja.

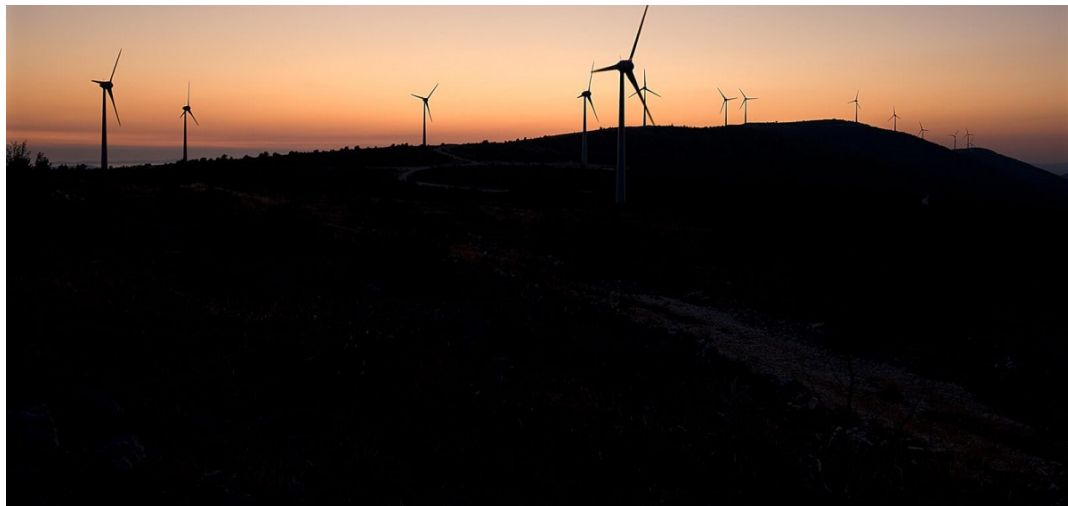

Foto: WPD, VE Krtolin

Još jedan jaki igrač koji u Hrvatskoj ubire izdašne financijske plodove od energije vjetra je regionalna podružnica njemačke multinacionalne korporacije **WPD** koja upravlja vjetroparkovima u desetak europskih država, Kanadi, Čileu, Japanu i SAD-u. Vlasnici su vjetroelektrana Ponikve na Pelješcu, Trtar-Krtolin i Orlice kod Šibenika te Katuni kod Šestanovca u Splitsko-dalmatinskoj županiji, ukupno instalirane snage od gotovo 100 MW. Četiri WPD-ove vjetroelektrane ostvarile su lani nešto više od 160 milijuna kuna prihoda i donijele svojim vlasnicima oko 40 milijuna neto dobiti. Svaka od tih vjetroelektrana ima jednog zaposlenog, postrojenja su u najvećoj mjeri uvezena, a uz pomoć državnih poticaja, donose njemačkoj multinacionalnoj korporaciji sasvim solidnu zaradu. Jedinice lokalne samouprave i država na čijim su teritorijima izgrađene, dobivaju mrvice u vidu poreza i komunalnih naknada, a građani izuzev viših računa za struju zbog državnih poticaja – nemaju od tih investicija kojima su načičkana brda i platoi u pet priobalnih županija – baš ništa. Koliko je država poticajima pomogla proizvođačima struje iz energije vjetra najbolje će dočarati brojke. Prema podacima **HROTE**-a, lani je na ime poticaja proizvođačima iz obnovljivih izvora energije isplaćeno ukupno 3,3 milijarde kuna bez PDV-a., od čega je ukupno gotovo 1,5 milijardu kuna bez PDV-a pripalo proizvođačima struje u vjetroelektranama. Svi oni godinama su koristili izdašne državne poticaje za otplatu svojih investicija, da bi ove godine počeli masovno raskidati ugovore s HROT-eom koji su im jamčili otkup proizvedene struje po povlaštenim cijenama jer je uslijed divljanja cijena ta zajamčeno povlaštena cijena neočekivano postala znatno niža od tržišne. No, to je tema za novu priču koja u serijalu **Djelomično sunčano i razmjerno vjetrovito** – slijedi uskoro.

***Tekst je realiziran uz pomoć sredstava iz Projekta poticanja novinarske izvrsnosti 2022. – Agencije za elektroničke medije.**

 Svidi mi se 1

 Podijeli 1

 WhatsApp

 Tweetaj

TAGS: DJELOMIČNO SUNČANO I RAZMJERNO VJETROVITO, ENERGIJA VJETRA, VJETROELEKTRANE

VEZANE VIJESTI

Vlastita proizvodnja:
Narod navalio na kućne solare, Fond izdašno subvencionira, u HEP-u zahtjev za priključenjem

Offshore:
Ispituju se potencijali vjetrova na moru, priprema akcijski plan, Hrvatska sve bliže prvoj pučinskoj

Građanska energija:
Lokalna zajednica Cres i Lošinja ulaže u zadržnu elektranu

NAJNOVIJE

Ministar Butković na Novogodišnjem koncertu Bečke filharmonije: Ulaznicu je, tvrdi, sam platio, prijatelj je nabavio, ne radi se ni o kakvom poklonu!

Ministar Filipović pripremio trgovcima zbog porasta cijena: Ako zatreba, Vlada će posegnuti za crnim listama i zamrzavanjem širokog spektra proizvoda; u HUP-u šokirani!

Kijev: Kradljivcu Banksyjeve fasade prijeti 12 godina (strogog zatvora)

Susret s umjetnikom: Dalibor Juras u svijetu magičnih kvadrata...

Politički protivnici HDZ-a se ne bore protiv plemenske zajednice nego za to da oni predvode plemensku zajednicu koju je HDZ 90-ih godina okupio i pretvorio u stranački posjed...

Arhiva

Odaberi mjesec

NAKLADNIK:

UDRUGA ZA PROMICANJE CIVILNOG DRUŠTVA,
MEDIJSKE KULTURE I RAZMJENE INFORMACIJA – TRIS

Drniških žrtava 12, Šibenik

IMPRESSUM

TRIS podupiru:

Privatnost i Kolačići: Ova web-stranica koristi kolačiće. Nastavkom korištenja ove web-stranice prihvaćate korištenje kolačića.

Kako bi saznali više, uključujući kako kontrolirati kolačiće, pročitajte ovdje: [Politika kolačića](#)

Europska unija
dno do fondova EU"

AGENCIJA ZA
ELEKTRONIČKE
MEDIJE